

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.23 "Managementul agroecologic a agroecosistemelor cu culturi de câmp adaptat la provocările agriculturii moderne din Republica Moldova", director de proiect: Dr.hab. Boris BOINCEAN, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția", pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul cercetărilor a constat în studierea impactului componentelor de bază și a sistemului de agricultură asupra productivității și fertilității solurilor de cernoziom în zona de Nord a Republicii Moldova. Obiective: i) stabilirea rolului biodiversității și culturilor de câmp, ii) asolamentului, iii) îngrășămintelor minerale și organice asupra producției agricole și fertilității solului. Scopul și obiectivele au fost realizate.

Obiecții: Lipsesc concluzii cu privire la: i) rolul condițiilor de mediu asupra interacțiunii factorilor cercetați, ii) influența sistemului de management elaborat asupra bolilor și dăunătorilor.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele obținute în 2023 au fost prezentate la seminarele organizate de direcțiile agricole raionale și Ministerul Agriculturii -16; la 7 emisiuni naționale de radio și 26 emisiuni TV; participări la 5 lecții publice și 3 prezentări la AȘM; 5 zile a câmpului ICCO „Selecția”. Au fost publicate 9 articole în reviste internaționale cu factor de impact, un capitol în monografie internațională, un articol în revistă națională, două articole în materiale ale conferințelor internaționale. Impresionează activitățile, îndeosebi a conducătorului echipei de proiect în diseminarea rezultatelor obținute în proiect sub diferite forme de prezentare la diverse foruri științifice internaționale, precum și promovarea lor în mass-media.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Rezultatele cercetărilor deschid noi perspective: i) promovarea sistemelor de agricultură durabilă, inclusiv ecologică, bazate pe reducerea dependenței de sursele energetice neregenerabile și

derivatele acestora, ii) reducerea cheltuielilor pentru îngrășăminte minerale, iii) impact ecologic favorabil. Perspective de implementare sunt largi.

Obiecții: Lipsește informația privind capitalizarea rezultatelor obținute în proiect. Nu este prezentată informația referitoare la cererile și brevetele de proprietate intelectuală, precum și de participare la expoziții internaționale cu prezentarea rezultatelor înregistrate.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Cota tinerilor încadrați în proiect este 33,3%. A fost susținută o teză de doctor (Ilușca Marina, specialitatea 411.01 – Agrotehnica). Teza doctorandului Dorin Ceban este pregătită pentru prezentare la etapa primară

Obiecții: Rămâne modestă activitatea tinerilor în promovarea rezultatelor înregistrate în cadrul proiectului.

Punctajul mediu acordat: 27,3

Concluzii și recomandări:

În raport sunt analizate rezultatele înregistrate într-un domeniu deosebit de important pentru agricultura contemporană și reprezintă o demonstrație convingătoare a continuității rezultatelor anterioare, a celor scontate cu cele înregistrate. Cu dovezi incontestabile a fost demonstrat rolul biodiversității culturilor de câmp prin determinarea efectului asolamentului și efectului fertilizării în asolament și în cultura permanentă, stabilită acțiunea și interacțiunea rotației culturilor, diferitor sisteme de lucrare și fertilizare a solului în asolament, demonstrat efectul diferitor sisteme de fertilizare a culturilor în asolament, a irigației și fertilizării în asolament. În temeiul rezultatelor înregistrate, a procedurilor și metodologiilor elaborate și aplicate, a nivelului înalt al implementării realizărilor, difuzarea activă a rezultatelor, recunoașterea națională și internațională raportul merită a fi aprobat.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc